

T.B.M.M.
CUMHURİYET HALK PARTİSİ
Grup Başkanlığı

Tarih : 10 Nisan 2026
Sayı : 1043

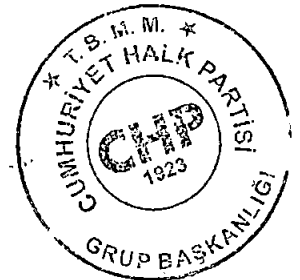
TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Mal Bildiriminde Bulunulması, Rüşvet ve Yolsuzluklarla Mücadele Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi ve gerekçesi ilişikte sunulmuştur.

Gereğini saygılarımla arz ederim. 09.04.2026

Av. Mahmut Tanal
CHP Şanlıurfa Milletvekili

TBMM BAŞKANLIĞI	
Tali Komisyon	Anayasa , Plan ve Bütçe
Esas Komisyon	Adalet
Tarih: 13-4-2026	Esas No: 2/3645

T B M M KANUNLAR VE KARARLAR BSK.LIGI
10 Nisan 2026
Numara:

T B M M GENEL YAK
10 Nisan 2026
No: 1837443

GENEL GEREKÇE

Hukuk devleti, yalnızca kamu gücünü kullanan organların varlığıyla değil; bu gücün nasıl kullanıldığına denetlenebilir olmasıyla anlam kazanır. Kamu adına yetki kullananların işlem ve tasarruflarının şeffaf olması, demokratik toplum düzeninin ve hukukun üstünlüğü ilkesinin zorunlu bir sonucudur. Şeffaflık ve hesap verebilirlik, yalnızca idari bir tercih değil, anayasal bir yükümlülüktür.

Kamu gücünü kullanan, kamu kaynağını yöneten, kamu adına karar alan veya kamusal etki doğuran görevlerde bulunan kişilerin mal varlıkları ile gelirlerinin izlenebilir ve denetlenebilir olması, yolsuzlukla etkin mücadele bakımından zorunludur. Göreve başlanmadan önceki ekonomik durum ile görev süresince meydana gelen artışların karşılaştırılabilir olması, hem hukuki denetimin sağlanması hem de kamu vicdanının korunması açısından temel bir gerekliliktir.

Mevcut durumda 19/4/1990 tarihli ve 3628 sayılı Kanunda mal bildirimine ilişkin yükümlülükler düzenlenmiş olmakla birlikte, bu beyanların kamuoyunun erişimine kapalı olması, denetim mekanizmalarının sınırlı ve kapalı devre işlemesi ve gerçeğe aykırı beyanların etkin şekilde soruşturulamaması nedeniyle sistemin caydırıcılık üretmediği görülmektedir. Kamu görevinin sağladığı yetki ve nüfuzun; ihale, ruhsat, izin, kamu yatırımı ve benzeri araçlar üzerinden dolaylı servet aktarımına yol açtığına ilişkin iddialar karşısında, mevcut kapalı beyan sistemi toplumsal güveni sağlamaktan uzaktır.

Anayasa'nın 2'nci maddesinde yer alan hukuk devleti ilkesi, 10'uncu maddesindeki eşitlik ilkesi, 74'üncü maddesinde düzenlenen dilekçe, bilgi edinme ve denetim hakkı ile kamu hizmetinin dürüstlük, tarafsızlık ve kamu yararına uygunluk esasları birlikte değerlendirildiğinde; kamu görevi üstlenen belirli kişilerin mal varlığı ve gelir durumlarının belirli ölçütler çerçevesinde kamuya açık, düzenli ve karşılaştırmalı şekilde açıklanması bir zorunluluk haline gelmektedir.

Bu Kanun Teklifi ile; 3628 sayılı Kanun sistematigi içerisinde ek maddeler ihdas edilmek suretiyle, kamu gücü ve kamu kaynağı kullanan belirli görevlerde bulunan kişiler bakımından özel bir şeffaflık ve denetim rejimi kurulmaktadır. Bu kapsamda, mal varlığı ve gelir beyanlarının yalnızca verilmesi değil, belirli periyotlarla güncellenmesi, önceki beyanlarla karşılaştırılması ve kamuoyunun doğrudan erişimine açılması öngörülmektedir.

Düzenleme ile ayrıca, mal varlığı ve gelir beyanlarının etkin şekilde incelenmesi amacıyla bağımsız bir kurul oluşturulmakta; bu kurulun geniş bilgi ve belge isteme yetkisi ile donatılması suretiyle denetimin etkinliği güvence altına alınmaktadır. Gerçeğe aykırı, eksik veya yanıltıcı beyanlar ile açıklanamayan mal varlığı artışları bakımından hem 3628 sayılı Kanunda öngörülen yaptırımlara açıkça atıf yapılmakta hem de bu fiillerin kamu görevinin sağladığı yetkinin kötüye kullanılması kapsamında değerlendirilmesi suretiyle cezaların artırılması öngörülmektedir.

Öte yandan, bu Kanun Teklifi ile getirilen en önemli yeniliklerden biri, bu kapsamda yer alan kişiler bakımından soruşturma ve kovuşturma usulünün etkinleştirilmesidir. Bu çerçevede, 4483 sayılı Kanunda öngörülen izin sisteminin uygulanmaması ve soruşturmanın doğrudan Cumhuriyet başsavcılıklarınca yürütülmesi öngörülerek, özellikle üst düzey kamu görevlileri bakımından ortaya çıkan fiili soruşturma engellerinin ortadan kaldırılması amaçlanmaktadır.

Bu Kanun, 3628 sayılı Kanun içerisinde özel hüküm niteliğinde düzenlenmekte olup, kapsamına giren kişiler bakımından öncelikli olarak uygulanacaktır. Bu suretle, mevcut sistemle çelişki yaratılmaksızın, ancak şeffaflık ve hesap verebilirlik ilkelerini esas alan daha etkin bir denetim ve yaptırım mekanizması tesis edilmektedir.

Teklif ile amaçlanan; kamu gücünün kişisel servet üretme aracına dönüşmesini engellemek, kamu yönetimine duyulan güveni yeniden tesis etmek ve şeffaflık ilkesini soyut bir ilke olmaktan çıkararak doğrudan uygulanabilir, bağlayıcı ve yaptırıma bağlanmış bir hukuk kuralı haline getirmektir.

MADDE GEREKÇELERİ

MADDE 1- Maddeyle, 19/4/1990 tarihli ve 3628 sayılı Mal Bildiriminde Bulunulması, Rüşvet ve Yolsuzluklarla Mücadele Kanununa ek maddeler eklenmek suretiyle, kamu gücünü en üst düzeyde kullanan, kamusal karar alma süreçlerinde doğrudan etkili olan ve sahip oldukları görev, yetki, nüfuz ve takdir alanı nedeniyle kamu yararı bakımından özel şeffaflık yükümlülüğü altında bulunması gereken kişiler yönünden mal varlığı beyanı rejimi daha açık, daha sıkı ve daha denetlenebilir hale getirilmektedir.

3628 sayılı Kanun, esasen mal bildiriminde bulunma yükümlülüğünü genel çerçevede düzenlemekte ise de, kamu gücünün kullanım yoğunluğu, karar alma etkisi, kamu kaynakları üzerindeki tasarruf kapasitesi ve toplum nezdindeki hesap verme sorumluluğu bakımından ayrı bir statüde değerlendirilmesi gereken bazı üst düzey kamu görevlileri ve seçilmişler bakımından mevcut sistemin daha açık kurallarla tamamlanmasına ihtiyaç bulunmaktadır. Bu ihtiyaç, yalnızca mal bildiriminde bulunma yükümlülüğünün varlığıyla değil; bildirim zamanı, kapsamı, yenilenmesi, kamuoyuna açıklanması, denetlenmesi ve gerçeğe aykırılık halinde yaptırım mekanizmasının belirginleştirilmesiyle karşılanabilir. Teklif edilen düzenleme bu boşluğu gidermeyi amaçlamaktadır.

Cumhurbaşkanı, Cumhurbaşkanı yardımcıları, bakanlar ve bakan yardımcıları, Türkiye Büyük Millet Meclisi üyeleri, belediye başkanları, il genel meclisi üyeleri ve belediye meclisi üyeleri, hâkimler ve savcılar, valiler ve kaymakamlar, düzenleyici ve denetleyici kurumların başkan ve üyeleri ile bakanlık genel müdürleri ve bunların dengi veya daha üst düzey kamu görevlileri yönünden özel bir şeffaflık rejimi kurulmaktadır. Bu kişilerin ortak özelliği, kamusal yetki kullanmaları, doğrudan veya dolaylı biçimde kamu kaynakları, idarî kararlar, ruhsat, izin, denetim, yaptırım, bütçe, yatırım, atama, ihale, yargısal yetki veya düzenleme yetkisi üzerinde etkili konumda bulunmalarındır. Bu nedenle, bu kişiler bakımından mal varlığı bildirim yükümlülüğünün sıradan bir idarî formalite olarak değil, demokratik hukuk devletinin hesap verebilirlik araçlarından biri olarak düzenlenmesi gerekmektedir.

Maddede, mal bildirimine ilişkin zaman bakımından 3628 sayılı Kanun'un 6 ncı maddesine, bildirim konusuna ilişkin olarak ise Kanunun 5 inci maddesine atıf yapılmak suretiyle mevcut sistematik korunmaktadır. Böylece yeni bir dağılık rejim kurulmadan, ana Kanunun terminolojisi ve yapısı muhafaza edilmekte; ancak bu kişiler yönünden daha sıkı bir izleme ve açıklık mekanizmasına geçilmektedir. Kanun tekniği bakımından bu yöntem, hem uygulamada tereddütleri azaltmakta hem de mevcut mal bildirim rejimiyle uyum sağlamaktadır.

Bununla birlikte, yalnızca genel hükümlere atıf yapılmakla yetinilmemiş; görev süresi içinde aylık net ödemenin üç katını aşan tutarda mal edinimi, harcama veya mal varlığı artışı meydana gelmesi halinde ayrıca bir ay içinde bildirimde bulunma zorunluluğu getirilmiştir. Bu düzenlemenin amacı, yalnızca dönemsel veya göreve giriş-çıkış esaslı mal bildirimleriyle yetinilmesinin doğurabileceği denetim boşluğunu ortadan kaldırmaktır. Zira kamu görevinin yürütüldüğü süre içinde ortaya çıkan ani ve dikkat çekici mal varlığı artışlarının uzun süre bildirim dışı kalması, mal bildirim sisteminin caydırıcılığını ve denetlenebilirliğini zayıflatmaktadır. Getirilen bu yükümlülük sayesinde, önemli mal varlığı hareketleri beklemezsizin kayıt altına alınacak ve denetime açık hale gelecektir.

Maddenin temel yaklaşımı, kamu görevinde bulunan herkes için aynı yoğunlukta değil, kamu gücü ve kamusal etki düzeyi arttıkça şeffaflık yükümlülüğünün de artması gerektiği anlayışına dayanmaktadır. Demokratik toplumlarda hesap verebilirlik, yalnızca görev sırasında hukuka uygun davranma yükümlülüğüyle sınırlı değildir; aynı zamanda görevlinin mal varlığındaki değişimlerin kamusal güveni sarsmayacak ölçüde açık ve izlenebilir olmasını da içerir. Özellikle üst düzey kamu görevleri, seçilmiş makamlar ve yargısal-idarî yetki kullanan görevler bakımından mal varlığı şeffaflığı, hem yolsuzlukla mücadele hem de kamu yönetimine duyulan güvenin korunması bakımından zorunlu bir araçtır.

Düzenleme ile amaçlanan bir diğer husus da, kamu görevlileri bakımından mal bildirimini sadece kapalı idari dosyalarda kalan bir beyan olmaktan çıkarıp, etkili bir denetim mekanizmasının parçası haline getirmektir. Zira yalnızca bildirim alınması, tek başına yeterli değildir. Bildirimin belirli aralıklarla verilmesi, önemli değişikliklerde yenilenmesi, gerektiğinde karşılaştırılması ve hukuka aykırılık şüphesi doğduğunda doğrudan incelemeye konu edilebilmesi gerekir. Bu sebeple madde, sonraki ek maddelerle birlikte bir bütün olarak değerlendirilmelidir. Nitekim teklif metninde mal varlığı beyanlarının yayımlanması, kapsamının ayrıca belirlenmesi, özel bir kurul eliyle incelenmesi ve gerçeğe aykırılık veya açıklanamayan artışlar halinde ceza ve soruşturma mekanizmalarının işletilmesi öngörülmektedir. Böylece şekli bir bildirim rejiminden, maddi olarak denetlenebilir bir şeffaflık rejimine geçiş amaçlanmaktadır.

Maddeyle getirilen yükümlülükler, kamu hizmetine girme hakkını veya kamu görevini üstlenmeyi keyfi biçimde güçleştirmeyi değil; kamu görevinin doğasında bulunan dürüstlük, açıklık, tarafsızlık ve hesap verebilirlik ilkelerini güçlendirmeyi hedeflemektedir. Kamu gücü kullanan kişilerin mal varlığını açıklaması, özel hayatın özüne müdahale niteliğinde değil; görevlerinin niteliğinden doğan meşru, ölçülü ve demokratik toplum düzeni bakımından gerekli bir yükümlülüktür. Özellikle kamu kaynaklarının kullanımı, kamu kararlarının alınması ve toplum adına yetki kullanılması söz konusu olduğunda, kamu yararı bireysel kapalılık talebine göre üstün konumdadır. Düzenleme bu dengeyi kamu yararı lehine, ölçülülük ilkesini gözeterek kurmaktadır.

Ayrıca, süresinde mal varlığı beyanında bulunulmaması halinde 3628 sayılı Kanun'un 10 uncu maddesinin uygulanacağını açıkça belirtilmesi suretiyle yaptırım rejimi netleştirilmektedir. Böylece, yükümlülüğün ihlali halinde hangi sonucun doğacağı hususunda herhangi bir tereddüt bırakılmamakta, mal bildirimini yaptırımsız bir ödev olarak algılanmasının önüne geçilmektedir. Bu yönüyle düzenleme, hem hukuki belirlilik ilkesine hizmet etmekte hem de bildirim sisteminin ciddiyetini pekiştirmektedir.

Sonuç olarak maddeyle; kamu gücünü en yoğun kullanan kişiler bakımından mal bildirimini yükümlülüğünün kapsamı belirginleştirilmekte, bildirim zamanı ve konusu mevcut Kanun sistematigi içinde korunmakta, ancak görev sırasında ortaya çıkan önemli mal varlığı hareketleri bakımından ek bildirim zorunluluğu getirilerek denetim kapasitesi artırılmaktadır. Böylece şeffaflık, hesap verebilirlik, kamu güveni, dürüst yönetim ve yolsuzlukla etkin mücadele ilkeleri doğrultusunda 3628 sayılı Kanun güçlendirilmekte ve çağdaş denetim ihtiyacına uygun hale getirilmektedir.

MADDE 2- Yürürlük maddesidir.

MADDE 3- Yürütme maddesidir.

**MAL BİLDİRİMİNDE BULUNULMASI, RÜŞVET VE YOLSUZLUKLARLA
MÜCADELE KANUNU'NDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASI HAKKINDA KANUN
TEKLİFİ**

MADDE 1- 19/4/1990 tarihli ve 3628 sayılı Mal Bildiriminde Bulunulması, Rüşvet ve Yolsuzluklarla Mücadele Kanununa aşağıdaki ek maddeler eklenmiştir.

“EK MADDE 1-

Aşağıdaki kişiler bu kanun uyarınca verilen mal bildirimini ile birlikte mal varlığı beyanında da bulunur.

- a) Cumhurbaşkanı,
- b) Cumhurbaşkanı yardımcıları, bakanlar ve bakan yardımcıları,
- c) Türkiye Büyük Millet Meclisi üyeleri,
- ç) Belediye başkanları, il genel meclisi üyeleri ve belediye meclisi üyeleri,
- d) Hâkimler ve savcılar,
- e) Valiler ve kaymakamlar,
- f) Düzenleyici ve denetleyici kurumların başkan ve üyeleri, Bakanlık genel müdürleri ile genel müdürler, başkanlar ve bunların dengi veya daha üst düzey kamu görevlileri.

Birinci fıkrada sayılan kişiler hakkında; mal varlığı beyanına ilişkin bildirimlerin konusu hakkında bu Kanunun 5 inci maddesi, mal varlığı beyanına ilişkin bildirim zamanı hakkında bu Kanunun 6 ncı maddesi, süresinde mal varlığı beyanında bulunmayanlar hakkında bu Kanunun 10 uncu maddesi uygulanır. Ancak bu kişiler görevleri süresince kendilerine yapılan aylık net ödemenin üç katını aşan tutarında mal edinimi, harcama veya mal varlığı artışı meydana gelmesi halinde, bu durumun gerçekleştiği tarihten itibaren bir ay içinde mal varlığı beyanında bulunmak zorundadır.

EK MADDE 2- Ek madde 1 kapsamındaki kişiler tarafından verilen mal varlığı beyanları, kamuoyu denetimini sağlamak amacıyla, beyanın ilgili makama sunulduğu günde gecikmeksizin herkesin erişimine açık olacak şekilde internet ortamında yayımlanır.

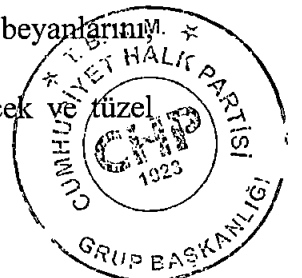
Bu beyanlarda yer alan bilgiler, kamu denetimini ortadan kaldıracak veya etkisiz kılacak şekilde hiçbir surette gizlenemez, sınırlandırılmaz veya erişime kapatılamaz.

Bu maddeye aykırı hareket edenler hakkında bir yıldan üç yıla kadar hapis cezasına hükmolunur. Fiilin kamu görevinin sağladığı yetkinin kötüye kullanılması suretiyle işlenmesi halinde verilecek ceza yarı oranında artırılır.

EK MADDE 3- Ek madde 1 kapsamındaki kişiler tarafından verilen mal varlığı beyanlarının incelenmesi, karşılaştırılması ve denetlenmesini sağlamak üzere Mal Varlığı ve Gelir Şeffaflığı Kurulu kurulmuştur.

Kurul;

- a) Ek madde 1 kapsamındaki kişiler tarafından verilen yıllık mal varlığı beyanlarının inceler ve önceki beyanlarla karşılaştırır,
- b) Görev alanına giren konularda tüm kamu kurum ve kuruluşları ile gerçek ve tüzel kişilerden her türlü bilgi ve belgeyi isteyebilir,

- c) Görev alanına giren konularda gerekli verilere erişim yetkisine sahiptir,
- ç) Gerçeğe aykırılık, eksiklik veya açıklanamayan mal varlığı artışı tespit edilmesi halinde, en geç otuz gün içinde Cumhuriyet başsavcılığına suç duyurusunda bulunur ve durumu ilgili disiplin merciiine ve yetkili diğer kurumlara bildirir.

Talep edilen bilgi ve belgeler, özel kanunlarda aksine hüküm bulunsa dahi, talebin tebliğinden itibaren en geç on beş gün içinde eksiksiz olarak Kurula sunulur.

Bu ek maddeler kapsamındaki inceleme ve denetimlerde, kişisel verilerin korunmasına ilişkin hükümler Kurulun görev ve yetkilerini ortadan kaldıracak veya etkisiz kılacak şekilde yorumlanamaz.

Bu maddeye aykırı davranışlar hakkında bu Kanunun 20 nci maddesi uygulanır.

EK MADDE 4- Kurul, en az dört yıllık yüksek öğrenim görmüş, meslekleriyle ilgili konularda kamu kurum ve kuruluşları veya özel kuruluşlarda en az on beş yıl süreyle görev yapmış, meslekî açıdan yeterli bilgiye, deneyime ve Devlet memuru olma niteliğine sahip, otuz beş yaşını doldurmuş kişiler arasından Türkiye Büyük Millet Meclisince seçilen yedi üyeden oluşur.

Seçim için, siyasî parti gruplarının üye sayısı oranında belirlenecek üye sayısının ikişer katı aday gösterilir ve kurul üyeleri bu adaylar arasından her siyasî parti grubuna düşen üye sayısı esas alınmak suretiyle Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kurulunca seçilir. Ancak, siyasî parti gruplarında, Türkiye Büyük Millet Meclisinde yapılacak seçimlerde kime oy kullanılacağına dair görüşme yapılamaz ve karar alınmaz.

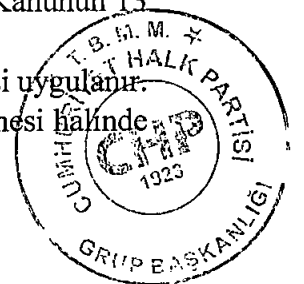
Kurul üyelerinin seçimi, adayların belirlenerek ilânından sonra on gün içinde yapılır. Siyasî parti grupları tarafından gösterilen adaylar için ayrı ayrı listeler hâlinde birleşik oy pusulası düzenlenir. Adayların adlarının karşısındaki özel yer işaretlenmek suretiyle oy kullanılır. Siyasî parti gruplarının bu maddeye göre belirlenen kontenjanlarından Kurula seçilecek üyelerin sayısından fazla verilen oylar geçersiz sayılır.

Karar yeter sayısı olmak şartıyla seçimde en çok oyu alan boş üyelik sayısı kadar aday seçilmiş olur. Seçim sonucu Resmî Gazetede yayımlanır.

Kurul üyelerinin görev süresi altı yıldır. Üyelerin görev sürelerinin bitiminden iki ay önce; üyeliklerde herhangi bir sebeple boşalma olması hâlinde, boşalma tarihinden veya boşalma tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi tatilde ise tatilin bitiminden itibaren bir ay içinde aynı usulle seçim yapılır. Bu seçimlerde, boşalan üyeliklerin siyasî parti gruplarına dağılımı, ilk seçimde siyasî parti grupları kontenjanından seçilen üye sayısı ve siyasî parti gruplarının hâlihazırdaki oranı dikkate alınmak suretiyle yapılır.

EK MADDE 5- Mal Varlığı ve Gelir Şeffaflığı Kurulu tarafından yapılan incelemede;

- a) Gelirle, hukuken geçerli edinim sebebiyle veya belgeye dayalı meşru kaynaklarla açıklanamayan mal varlığı artışları hakkında resen inceleme başlatılır.
- b) Gerçeğe aykırı, eksik veya yanıltıcı mal varlığı beyanında bulunanlar hakkında bu Kanunun 12 nci maddesi uygulanır.
- c) Haksız mal edinme, mal kaçırma veya gizleme tespit edilmesi halinde bu Kanunun 13 üncü maddesi uygulanır.
- ç) Haksız edinildiği tespit edilen mallar hakkında bu Kanunun 14 üncü maddesi uygulanır.
- d) Bu kanunun 12 nci ve 13 üncü maddeler uyarınca mahkûmiyet kararı verilmesi halinde bu kanunun 15 inci maddesi uygulanır.

- e) Bu kanun kapsamında işlenen suçlar, kamu görevinin sağladığı yetkinin kötüye kullanılması suretiyle işlenmiş sayılır ve yukarıda belirtilen cezalara yarı oranında artırılarak hükmolunur.

Bu kanun kapsamında mahkûmiyet halinde, 5237 sayılı Türk Ceza Kanununun 53üncü maddesi uyarınca belli hakları kullanmaktan yoksun bırakılmaya hükmolunur.

EK MADDE 6- Mal Varlığı ve Gelir Şeffaflığı Kurulu tarafından yapılan incelemede bu kanunda düzenlenen suçlar bakımından soruşturma ve kovuşturma usulünde bu kanunun 17 nci, 18 inci ve 19 uncu maddeleri uygulanır.

Mal Varlığı ve Gelir Şeffaflığı Kurulu tarafından yapılan incelemede; kurul tarafından yapılan suç duyurusu üzerine Cumhuriyet başsavcılıklarınca derhal ve doğrudan soruşturmaya başlanır, bu usul valiler ve kaymakamlar için de uygulanır.”

MADDE 2- Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3- Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.

